

Lajiesittelyjen selitykset

Lajiesittelysivujen yläpalkissa olevien merkintöjen lisätiedot.

Lajinimet

Lajin suomenkielinen, ruotsinkielinen ja tieteellinen nimi. Sulkeissa on mainittu EU:n luontodirektiiviraportoinnissa 2025 käytetty tieteellinen nimi, mikäli se eroaa Suomessa raportointivuonna käytetystä tieteellisestä nimestä. Suomen- ja ruotsinkielisissä nimissä mahdollinen vanha nimi on sulkeissa.

Lajien uhanalaisuus

Uhanalaisuusluokka (IUCN)

Lajin uhanalaisuusluokka, joka on annettu Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnissa 2019. Arviointi on tehty Maailman luonnonsuojeluliiton (IUCN) ohjeiden ja kriteerien mukaisesti. Luokitus kuvaa lajin häviämiskäytännön tarkasteltavalla alueella. Luokitus ei suoraan kerro uhanalaisen lajin suojelun tarvetta tai tarvittavia toimia, vaan ne on arvioitava erikseen.

Uhanalaisia ovat lajit, jotka ovat luokissa äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU). Silmälläpidettävien (NT) lajien riski on kohonnut, mutta ne eivät ole uhanalaisia. Näiden lisäksi käytössä on luokat LC = elinvoimaiset, RE = hävinneet, DD = puutteellisesti tunnetut, NA = ei arvioitu (satunnaiset lajit, vakiintumattomat uustulokkaat, vieraslajit mm.)

Luonnonsuojelulain ja -asetuksen mukaiset merkinnät

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava

Luonnonsuojelulain mukainen uhanalainen tai uhanalainen ja erityisesti suojeltava laji. Lajit luettelaa luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 4. Luonnonsuojelulain mukaan voidaan asetuksella säätää uhanalaiseksi sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut. Asetuksen uhanalaisista lajeista voidaan edelleen säätää erityisesti suojeltavaksi sellainen eliölaji, jonka häviämiskäytännön on ilmeinen.

Rauhoitettu

Laji voidaan rauhoittaa joko luonnonsuojelulailla tai luonnonsuojeluasetuksella. Asetuksella rauhoitetut lajit on lueteltu asetuksen liitteissä 2 (eläimet) sekä 3a, 3b ja 3c (kasvit). Rauhoitettujen lajien tappaminen, kerääminen, pyydystäminen ja häirintä mm. ovat kiellettyjä.

EU:n luontodirektiivin mukaiset merkinnät

EU:n lajikoodi

Kaikille luontodirektiivin liitteissä oleville lajeille on annettu nelinumeroiset koodit, jotka ovat käytössä kaikissa EU-maissa direktiiviin liittyvissä yhteyksissä.

Luontodirektiivin laji (lajia koskeva liite/liitteet merkitty sulkuihin)

Laji on EU:n luontodirektiivin liitteessä II, IV ja/tai V (Euroopan neuvoston direktiivi 92/43/ETY). Kyseisissä liitteissä luetellut lajit ovat yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja, ja jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan niiden suotuisan suojelutason ylläpitäminen tai saavuttaminen, sekä järjestettävä suojelutason seurantajärjestelmä.

Luontodirektiivin liitteet:

- Liitteessä II on lueteltu yhteisön tärkeinä pitämät eläin- ja kasvilajit, joiden elinympäristöjen suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita eli Natura 2000 -alueita.
- Liitteessä IV on yhteisön tärkeinä pitämät lajit, jotka edellyttävät jäsenmailta tiukkaa suojelua.
- Liitteessä V on lueteltu ne lajit, joiden hyödyntäminen (pyynti, kerääminen tms.) voi vaatia säätelyä.
- Var = varauma; Suomi on saanut liittymissopimukseen kyseistä lajia koskevan varauman sulkeissa mainittuun liitteeseen. Liitteen edellyttämät toimet eivät varauman osalta velvoita Suomea.

Lajin suojelutaso ja kehityssuunta

Euroopan unionille vuonna 2025 raportoidut tiedot lajin suojelutasosta Suomessa ja sen kehityssuunnasta. Tiedot koskevat raportointikautta 2019–2024. Luontodirektiivin 17(1) artiklan mukaan jäsenvaltioiden on raportoitava direktiivin säännösten toteuttamisesta EU:n komissiolle joka kuudes vuosi.

Merkintöjen selitykset:

Suojelutaso raportoidaan erikseen kaikilta EU:n eliömaantieteellisiltä alueilta, joissa laji jäsenmaassa elää:

- BOR = boreaalinen alue
- ALP = Alpiininen alue
- MBAL = Itämeri

Suojelutasoa arvioitaessa on käytössä neljä luokkaa:

- Suotuista
- Epäsuotuista, riittämätön
- Epäsuotuista, huono
- Ei tiedossa (laji tunnetaan liian huonosti arvioinnin tekemiseen)

Suojelutason lisäksi raportoidaan suojelutason kehityssuunta:

- Paraneva
- Vakaa
- Heikkenevä
- Ei tiedossa

Metsästyslain ja -asetuksen mukaiset rauhoitusmerkinnät

Rauhoitettu

Riistalaji, joka on metsästyslain mukaan rauhoitettu.

Rauhoitusaika

Riistalaji, jolla on metsästysasetuksen mukaan rauhoitusaika. Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä. Rauhoitusten lisäksi metsästä säädelään poikkeusluvilla, metsästyskiintiöillä ja erillisillä ohjeilla.

Kalastuslain ja -asetuksen mukaiset rauhoitusmerkinnät

Rauhoitus ja rauhoitusaika

Kalalaji on rauhoitettu jollain alueella tai sillä on kalastusasetuksen mukainen rauhoitusaika, jolloin sen pyydystäminen on kielletty. Vedessä ei saa rauhoituksen ollessa voimassa pitää pyydystä, joka on kyseisen lajin pyyntiin tehty tai erityisesti siihen sopiva. Pyydykseen tarttunut rauhoitettu kala tai jokirapu on viipymättä laskettava takaisin veteen.

Alamitta

Lajilla on kalastusasetuksen mukaan alamitta, jota pienempiä yksilöitä ei saa pyydystää. Luonnonvesistä pyydystettyjen kalojen tulee täyttää annetut alimmat pyyntimitat leuan kärjestä (suu suljettuna) pyrstöevän kärkeen mitattuna.

Ahvenanmaan lainsäädännön mukaiset merkinnät

Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava

Laji on Ahvenanmaalla luonnonsuojelusta annetun maakunta-asetuksen mukaan rauhoitettu tai myös erityisesti suojeltava laji (fridlysta och särskilt skyddsvärda) Ahvenanmaalla (Landskapsförordning om naturvård). Rauhoitus koskee myös lintujen luita ja munia sekä hyönteisten munia, toukkia ja koteloita.

Rauhoitettua lajia tai sen elinympäristöä ei saa vahingoittaa eikä toimia siten, että lajin lisääntyminen tai säilyminen vaarantuu. Erityisesti suojeltavaa lajia tai sen elinympäristöä ei saa vahingoittaa eikä toimia siten, että lajin lisääntyminen tai säilyminen sen esiintymispaikalla vaarantuu.

Ahvenanmaalla rauhoitusaika

Riistalaji on Ahvenanmaan metsästyksestä annetun maakunta-asetuksen (Landskapförordning om ändring av landskapsförordningen om jakt) mukaan Ahvenanmaalla rauhoitettu muulloin kuin metsästysaikana.

Ahvenanmaalla rauhoitusaika

Kalalajilla tai jokiravulla on Ahvenanmaan kalastuksesta annetun Ahvenanmaan kalastuksesta annetun maakuntalain (Landskapslag om fiske) mukaan Ahvenanmaalla rauhoitusaika.

Ahvenanmaalla alamitta

Kalalajilla tai ravulla on Ahvenanmaan kalastuksesta annetun maakuntalain (Landskapslag om fiske) mukaan Ahvenanmaalla alamitta, jota pienempiä yksilöitä ei saa pyydystää.